

ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

200 ΧΡΟΝΙΑ
ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
ΕΛΛΑΔΑ—2021

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ Ε.Μ.Σ.

Μάρτιος - Δεκέμβριος 2021

«Ο θανάσιμος τραυματισμός του Γ. Καραϊσκάκη στο Φάληρο»
ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΝΑΣ

«Η πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας από τον Κων. Καναρη»
ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗΣ

Πρόσωπα & Γεγονότα της Επανάστασης του '21

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΕΙΚΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗΣ

www.ems.gr

www.360-tube.com/360/ems/Epanastasi_21/

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Επανάσταση του 1821 υπήρξε ένα γεγονός τεράστιας σημασίας, όχι μόνο για τους άμεσα εμπλεκομένους –τους Έλληνες επαναστάτες και την Οθωμανική Αυτοκρατορία– αλλά και για ολόκληρο τον κόσμο. Η Εθνεγερσία των Ελλήνων έγινε για την «πίστη και την πατρίδα». Ήταν ένα μεγαλειώδες εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα που στηρίχθηκε στις παραδοσιακές αξίες του υπόδουλου Ελληνισμού, κυρίως τη γλώσσα και την ορθόδοξη χριστιανική πίστη, οι οποίες διατήρησαν άσβεστη την εθνική του συνείδηση και οι οποίες μπολιάστηκαν γόνιμα με τις ιδέες του κινήματος του Διαφωτισμού.

Οργανωμένη από τη Φιλική Εταιρεία στο πνεύμα του μυστικισμού και εμπνευσμένη από το κίνημα του εθνομάρτυρα Ρήγα Βελεστινλή, η Επανάσταση πολύ γρήγορα αναπτύχθηκε, υπερβαίνοντας ακόμη και τους ίδιους τους εμπνευστές της, αλλάζοντας την ίδια την κοινωνία που την εξέθρεψε. Νέοι φορείς εξουσίας, καπεταναίοι και πολιτικοί, αναδείχθηκαν μέσα από τις φλόγες του Αγώνα και προστέθηκαν δίπλα στους παραδοσιακούς εκπροσώπους των υπόδουλων ελληνικών Κοινοτήτων, τους προεστούς και τους κληρικούς. Γεννήθηκε έτσι στη διάρκεια της Παλιγγενεσίας η νέα πολιτική ταυτότητα του μελλοντικού ανεξάρτητου ελληνικού κράτους.

Η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών τιμώντας την Επέτειο των 200 χρόνων από την Επανάσταση του 1821 συνεχίζει τις δράσεις της και διοργανώνει στον χώρο της Πινακοθήκης της διαδικτυακή Έκθεση με θέμα **«Πρόσωπα και Γεγονότα της Επανάστασης του '21»**. Η Έκθεση συμμετέχει στο Πρόγραμμα «Ελλάδα 2021» και αναφέρεται σε πρόσωπα και γεγονότα του Αγώνα της Εθνεγερσίας τόσο στη Μακεδονία όσο και στην υπόλοιπη Ελλάδα, τα οποία διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο και έμειναν χαραγμένα στη μνήμη όλου του Έθνους.

Μέσα από τα πλούσια βιογραφικά και ιστορικά σημειώματα που συνοδεύουν κάθε έργο και προέρχονται από πηγές της συλλογής της Βιβλιοθήκης της, η Ε.Μ.Σ. φωτίζει με παιδευτικό χαρακτήρα γεγονότα, πρόσωπα και καταστάσεις που οδήγησαν στη συγκρότηση του ανεξάρτητου ελληνικού Κράτους.

Η Έκθεση, μέσω της εικονικής περιήγησης, προσφέρει τη δυνατότητα στον διαδικτυακό επισκέπτη να επιλέξει τα έργα στα οποία επιθυμεί να εστιάσει το ενδιαφέρον του και, παράλληλα, τη μοναδική αίσθηση ότι βρίσκεται εντός του εκθεσιακού χώρου της Πινακοθήκης της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών.

Εν μέσω πανδημίας, η Ελλάδα τιμά την Επέτειο των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Διακόσια χρόνια ελευθερίας και ανεξαρτησίας. Το μήνυμά της παραμένει και σήμερα το ίδιο, αποτυπωμένο σε μία λέξη: ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ. Είναι ό,τι κατάφερε αυτό το μικρό αλλά πανάρχαιο έθνος με τους αγώνες και τις θυσίες του. Είναι αυτό που καλούμαστε να συνεχίσουμε εμείς σήμερα και οι νέες γενιές της πατρίδας μας στο μέλλον.

Δρ Βασίλειος Ν. Πάππας
Πρόεδρος Ε.Μ.Σ.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Η Έκθεση που παρουσιάζεται στο πλαίσιο του εορτασμού των 200 χρόνων από την έναρξη της Επανάστασης του 1821 στην Πινακοθήκη της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών με θέμα: «**Πρόσωπα και γεγονότα της Επανάστασης του '21**» συμμετέχει στο Πρόγραμμα «Ελλάδα 2021».

Περιλαμβάνει είκοσι πέντε (25) ζωγραφικά έργα, παλαιότερων και σύγχρονων καλλιτεχνών, των οποίων η θεματογραφία αναφέρεται σε πρόσωπα και γεγονότα της περιόδου της Ελληνικής Επανάστασης του '21 τόσο στη Μακεδονία όσο και στην υπόλοιπη Ελλάδα. Τα έργα αυτά έπαιξαν σημαντικό ρόλο και έμειναν χαραγμένα στη μνήμη του ελληνικού Έθνους. Περιλαμβάνει ακόμη τέσσερα (4) ομοιώματα πολεμικών πλοίων εκείνης της εποχής του δημιουργού και συλλέκτη Δημητρίου Μάρα.

Επίσης, εκτίθενται αυθεντικά έγγραφα της Ελληνικής Πολιτείας με την υπογραφή του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδος Ιωάννη Καποδίστρια (1831), της Πελοποννησιακής Γερουσίας (1822), της προσωρινής Διοίκησης της Ελλάδος (Μινιστέριον της Θρησκείας, 1825), μια επιστολή του Επισκόπου Χριστιανουπόλεως Γερμανού (1815), καθώς και ένα σιγίλιο του Οικουμενικού Πατριάρχη Γρηγορίου Ε' (1819).

Ορισμένα εκ των ανωτέρω έργων ανήκουν στη συλλογή της Πινακοθήκης της Ε.Μ.Σ. και φιλοτεχνήθηκαν από σύγχρονους ζωγράφους, μεταξύ των οποίων οι Γ. Πολίτης, Κ. Παλιάν, Μ. Κομπατσιάρη, Κ. Ντιός, Φ. Κλογκέρι., ενώ κάποια άλλα παραχωρήθηκαν ευγενικά από ιδιωτικές συλλογές.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στα έργα του Θεόδωρου Βρυζάκη, του μεγαλύτερου Έλληνα ζωγράφου της Ελληνικής Επανάστασης, του Νικηφόρου Λύτρα, από τους πλέον γνωστούς και καταξιωμένους Έλληνες ζωγράφους, καθώς και σε τέσσερα (4) εντυπωσιακά έργα μεγάλων διαστάσεων των Αιμίλιου Προσαλέντη (Η πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας), Αντώνη Κανά (Ο θανάσιμος τραυματισμός του Γ. Καραϊσκάκη στο Φάληρο), Δ. Τσοίτσα (Η προσωπογραφία του Πρωτοσύγκελου Αμβρόσιου Φραντζή, (1847) και Κλειούς Νάτση (Η θυσία των γυναικών στην Αραπίτσα) που ανήκει στη συλλογή της Δημοτικής Πινακοθήκης.

Η Έκθεση διαρκεί από τον **Μάρτιο έως τα τέλη του Επετειακού έτους 2021** και θα είναι επισκέψιμη (επί του παρόντος λόγω της πανδημίας) μόνο μέσω της ιστοσελίδας της Ε.Μ.Σ., www.ems.gr. Θα προσφέρεται η δυνατότητα της εικονικής περιήγησης σε κάθε ενδιαφερόμενο, ιδιαίτερα στους φορείς πολιτισμού και στον εκπαιδευτικό κόσμο.

Χρήσιμες Πληροφορίες

Διάρκεια Έκθεσης: Μάρτιος – Δεκέμβριος 2021

Συντονιστής - Υπεύθυνος Έκθεσης: Γεώργιος Ρουσσέτης Τηλ.: 2310 238601, 2310 271195, 2310 270972, κιν.: 6977264377, email: pinakothiki@ems.gr

Η Έκθεση λειτουργεί στην Πινακοθήκη της Ε.Μ.Σ., **Νικολάου Γερμανού 1, 6^{ος} όροφος.**

Για να επισκεφθείτε εικονικά την Έκθεση ακολουθήστε τον σύνδεσμο:

https://www.360-tube.com/360/ems/Epanastasi_21/